

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

MALATYA SU VE KANALİZASYON İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

2024 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ekim 2025

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	8
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	9
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	9
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	9
6. DENETİM GÖRÜŞÜ	13
7. DENETİM BULGULARI	14
8. EKLER	29

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Personel Durumu	3
Tablo 2: 2024 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu	4
Tablo 3: 2024 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu	4
Tablo 4: 2024 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu	5
Tablo 5: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2022-2024) Seyri	5
Tablo 6: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2022-2024) Seyri	6
Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler	6

KISALTMALAR

CBS	: Coğrafi Bilgi Sistemleri
ÇTV	: Çevre Temizlik Vergisi
KHK	: Kanun Hükmünde Kararname
MASKİ	: Malatya Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü
SCADA	: Veri Tabanlı İzleme ve Kontrol Sistemi
TL	: Türk Lirası

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Su Tesisleri ve Kanalizasyon Harcamalarına Katılma Paylarının Tahakkuk ve Tahsilatının Tam ve Düzenli Olarak Yapılmaması
2. Kurum Faaliyetlerinden Kaynaklanan Zararlar İçin Rücu İşlemi Yapılmaması
3. Özel Kalem Müdürlüğü Kadrosunun Memuriyete Sınavsız Giriş İçin Kullanılması
4. Sözleşme Feshine Uygun Olarak İşlem Tesis Edilmemesi
5. Su Kayıp ve Kaçaklarının Önlenmesine İlişkin Tedbirlerde Eksiklikler Bulunması
6. Su ve Atıksu Tarifelerinin, Maliyetlerin Esas Alınarak Belirlenmemesi

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Malatya Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü (MASKİ), Bakanlar Kurulunun 13.03.2014 tarihli ve 2014/6072 sayılı Kararı ile kurulmuş olup 2560 Sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'a tabi olarak faaliyetlerini sürdürmektedir. MASKİ Genel Müdürlüğü, Malatya Büyükşehir Belediyesine bağlı müstakil bütçeli ve kamu tüzel kişiliğini haiz bir kuruluştur.

6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile hizmet sınırları, il mülki sınırlarına genişletilmiştir. Malatya il mülki sınırları içerisinde bulunan tüm ilçe ve mahalleler MASKİ Genel Müdürlüğünün hizmet alanı kapsamındadır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde mahalli idare; yetkileri belirli bir coğrafi alan ve hizmetlerle sınırlı olarak kamusal faaliyet gösteren belediye, il özel idaresi ile bunlara bağlı veya bunların kurdukları veya üye oldukları birlik ve idare olarak tanımlanmıştır. Bu hüküm gereğince, MASKİ'de Malatya Büyükşehir Belediyesinin bağlı idaresi olduğundan 5018 sayılı Kanun hükümlerine tabi bir mahalli idaredir.

2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un Ek 5'inci maddesinde yer alan; "Bu Kanun diğer büyükşehir belediyelerinde de uygulanır." hükmü gereğince MASKİ faaliyetlerini 2560 sayılı Kanun'da belirtilen esaslar dâhilinde yürütmektedir. Genel Müdürlüğün görev, yetki ve sorumlulukları 2560 sayılı Kanun'un 2'nci maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre, ana başlıklar itibarıyla, Genel Müdürlüğün yetki, görev ve sorumlulukları şunlardır: İçme, kullanma ve endüstri suyu ihtiyaçlarının her türlü yeraltı ve yer üstü kaynaklarından sağlanması ve ihtiyaç sahiplerine dağıtılması için; kaynaklardan abonelere ulaşıncaya kadar her türlü tesisin etüt ve projesini yapmak veya yaptırmak, bu projelere göre tesisleri kurmak veya kurdurmak, kurulu olanları devralıp işletmek ve bunların bakım ve onarımını yapmak, yaptırmak ve gerekli yenilemelere girişmek,

Kullanılmış sular ile yağış sularının toplanması, yerleşim yerlerinden uzaklaştırılması ve zararsız bir biçimde boşaltma yerine ulaştırılması veya bu sulardan yeniden yararlanılması için abonelerden başlanarak bu suların toplanacakları veya bırakacakları noktaya kadar her türlü

tesisnin etüt ve projesini yapmak veya yaptırmak; gerektiğinde bu projelere göre tesisleri kurmak ya da kurdurmak; kurulu olanları devralıp işletmek ve bunların bakım ve onarımını yapmak, yaptırmak ve gerekli yenilemelere girişmek,

Bölge içindeki su kaynaklarının, deniz, göl, akarsu kıyılarının ve yeraltı sularının kullanılmış sularla ve endüstri artıkları ile kirletilmesini, bu kaynaklarda suların kaybına veya azalmasına yol açacak tesisi kurulmasını ve bu tür faaliyetlerde bulunulmasını önlemek, bu konuda her türlü teknik, idari ve hukuki tedbiri almak,

Su ve kanalizasyon hizmetleri konusunda hizmet alanı içindeki belediyelere verilen görevleri yürütmek ve bu konulardaki yetkileri kullanmak,

Her türlü taşınır ve taşınmaz malı satın almak, kiralamak, ekonomik değeri kalmamış araç ve gereçleri satmak, su ve kanalizasyon idaresinin hizmetleriyle ilgili tesisleri doğrudan doğruya yahut diğer kamu veya özel kuruluşlarla ortak olarak kurmak ve işletmek, bu maksatla kurulmuş veya kurulmakta olan tesislere iştirak etmektir.

Diğer yandan, mahalli idarelerin görev ve sorumluluklarının takibinde İçişleri Bakanlığı ile birlikte Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı yetkilendirilmiştir. Mahalli idarelerin; denetim ve soruşturma faaliyetleri İçişleri Bakanlığının, bu idarelerin iş ve işlemlerine dair mevzuatla verilen görevlerin ve hizmetlerin, takibi gibi faaliyetler ise Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının (Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğünün) yetkisindedir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

2560 sayılı Kanun'da su ve kanalizasyon idarelerinin organları; Genel Kurul, Yönetim Kurulu, Denetçiler ve Genel Müdürlük olarak sayılmıştır.

Bahsi geçen Kanun'un 4'üncü maddesine göre Malatya Büyükşehir Belediye Meclisi, Malatya MASKİ Genel Kurulu olarak görevli ve yetkilidir. Ayrıca Genel Kurul, Malatya Büyükşehir Belediye Başkanının görüşülmesini önerdiği işleri görüşüp karara bağlar.

Yönetim Kurulu, bir başkanla beş üyeden oluşur. Büyükşehir Belediye Başkanı Yönetim Kurulunun başkanıdır. Belediye Başkanının bulunmaması halinde, Genel Müdür Yönetim Kuruluna başkanlık eder. Genel Müdür ile genel müdür yardımcılarında hizmette en eski olanı, hizmette eşitlik halinde yaşlı bulunan Yönetim Kurulunun tabii üyesidirler. Yönetim

Kurulunun diğer üç üyesi Büyükşehir Belediye Başkanının teklifi ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanının onayı ile atanır.

MASKİ Genel Müdürlüğü personeline ilişkin bir diğer düzenleme 5393 sayılı Belediye Kanun'unun 49'uncu maddesinde yer almaktadır. Buna göre norm kadro ilke ve standartları Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ile Devlet Personel Başkanlığı tarafından müştereken kararlaştırılır ve kurum norm kadroları bu ilke ve standartlar çerçevesinde belediye meclisi kararıyla belirlenir.

Genel Müdürlükte çalışan memurlar 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi olup sözleşmeli personel ise 657 sayılı Kanun'un 4/B maddesi ile 5393 sayılı Kanun'un 49'ncü maddesine göre çalıştırılmaktadır. İşçiler 1475 ve 4857 sayılı İş Kanunlarına ve 696 sayılı KHK kapsamında çalıştırılanlar da 696 sayılı KHK ile 1475 ve 4857 sayılı İş Kanunlarına tabi olup tüm personelin sosyal güvenlik işlemleri 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu uyarınca gerçekleştirilmektedir.

Genel Müdürlük hizmetlerinin yerine getirilmesinde memur, sözleşmeli personel ve işçiler çalıştırılmaktadır. Çalıştırılan personele ilişkin bilgiler tabloda detaylandırılmıştır.

Ayrıca Genel Müdürlüğün yüzde yüz hissesine sahip olduğu, Malatya Su ve Kanalizasyon İdaresi Personel Anonim Şirketi bulunmaktadır.

Tablo 1: Personel Durumu

Tablo 18: Personelin Kadro ve Mevcut Durumu						
Çalışanların Statüsü		Mevcut			Boş Kadro	Toplam Kadro
		Erkek	Kadın	Toplam		
Memur		111	15	126	290	416
Kadrolu İşçi	Normal	6	0	6	32	38
	Özürlü					
	Eski hükümlü					
Geçici İşçi	Normal					
	Özürlü					
	Eski hükümlü					
İşçi (KHK)	Normal	746	69	815		
	Özürlü	21	1	22		
	Eski hükümlü	7	0	7		
Toplam		891	85	976		

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış, mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır. Bütçe işlemleri 27.05.2016 tarihli ve 29724 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir.

Bütçe; belediyenin stratejik planına ve performans programına uygun olarak, analitik bütçe sistemine göre belediye başkanı tarafından hazırlanan, mali yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren ve belediye meclisince kabul edilen bir karardır. Bu kapsamda Malatya Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü (MASKİ), faaliyetlerini ilgili mali yılı bütçesi ile verilen ödenekler ile yürütmektedir.

MASKİ 2024 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir:

Tablo 2: 2024 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

E-Kod 1	Giderin Türü	Bütçe ile Verilen Ödenek (TL)	Ek Ödenek (TL)	Eklenen /Düşülen Ödenek (TL)	Ödenek Toplamı (TL)	Bütçe Gideri Toplamı (TL)
1	Personel Giderleri	148.830.000,00	0,00	800.652,64	149.630.652,64	135.895.626,44
2	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	27.400.000,00	0,00	0,00	27.400.000,00	12.697.832,35
3	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	1.290.605.000,00	2.790,00	292.367.488,60	1.582.975.278,60	1.346.735.670,02
4	Faiz Giderleri	138.000.000,00	0,00	53.587.973,41	191.587.973,41	191.587.539,14
5	Cari Transferler	9.200.000,00	0,00	-311.840,01	8.888.159,99	8.888.159,99
6	Sermaye Giderleri	1.375.965.000,00	54.693.257,31	-229.106.471,44	1.201.551.785,87	802.343.673,11
9	Yedek Ödenekler	110.000.000,00	0,00	-110.000.000,00	0,00	0,00
Toplam		3.100.000.000,00	54.696.047,31	7.337.803,20	3.162.033.850,51	2.498.148.501,05

Genel Müdürlüğün 2024 mali yılı bütçesi ile 3.100.000.000,00 TL ödenek öngörülmüş olup 62.033.850,51 TL'lik ek ödenekle toplam ödenek tutarı 3.162.033.850,51 TL olmuştur. Yıl içinde 2.498.148.501,05 TL bütçe gideri yapılmış, 663.885.349,46 TL ödenek iptal edilmiştir.

Tablo 3: 2024 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Ekonomik Sınıflandırılması	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	1.310.700.000,00	1.031.794.620,99	10.491.094,37	1.021.303.526,62	77,92

04- Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	62.000.000,00	203.559.052,95	0,00	203.559.052,95	328,32
05- Diğer Gelirler	627.300.000,00	517.249.153,19	46.011,49	517.203.141,70	82,45
Toplam	2.000.000.000,00	1.752.602.827,13	10.537.105,86	1.742.065.721,27	87,10

Buna göre 2024 yılında net bütçe geliri %87,10 seviyesinde gerçekleşmiştir. Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirlerinin %77,92 ve Diğer Gelirlerin %82,45 oranında gerçekleşmesinden dolayı bütçe gelirlerindeki gerçekleşme, tahmin edilenin altında kalmıştır. Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler %328,32'lik bir artışla beklentilerin üstünde gerçekleşmiştir.

Tablo 4: 2024 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Bütçe (Başlangıç) Ödeneği (TL)	Bütçe Gideri (Gerçekleşen) Tutar (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Personel Giderleri	148.830.000,00	135.895.626,44	91,31
02- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	27.400.000,00	12.697.832,35	46,34
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	1.290.605.000,00	1.346.735.670,02	104,35
04- Faiz Gideri	138.000.000,00	191.587.539,14	138,83
05- Cari Transferler	9.200.000,00	8.888.159,99	96,61
06- Sermaye Giderleri	1.375.965.000,00	802.343.673,11	58,31
09- Yedek Ödenekler	110.000.000,00	0,00	0,00
Toplam	3.100.000.000,00	2.498.148.501,05	80,59

Buna göre 2024 yılında bütçe giderleri %80,59 seviyesinde gerçekleşmiştir. Başlangıç bütçesinde öngörülen tutarlara göre; Mal ve Hizmet Alım Giderleri %4,35 ve Faiz Gideri %38,83 oranında aşılarak beklenenin üstünde gerçekleşirken, Personel Giderleri %91,31, Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri %46,34, Cari Transferler %96,61 ve Sermaye Giderleri %58,31 oranıyla beklenenin altında gerçekleşmiştir. Yedek Ödeneklerde ise gerçekleşme olmamıştır.

Tablo 5: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2022-2024) Seyri

Bütçe Giderinin Çeşidi	2022 Yılı (TL) (A)	2023 Yılı (TL) (B)	2024 Yılı (TL) (C)	2023-2022 Değişim Oranı (%) [D=(B-A) /A]	2024-2023 Değişim Oranı (%) [E=(C-B) /B]
Personel Giderleri	31.087.228,66	71.166.679,01	135.895.626,44	128,93	90,95
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	4.276.423,84	7.213.880,03	12.697.832,35	68,69	76,02
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	340.065.503,52	678.954.879,49	1.346.735.670,02	99,65	98,35
Faiz Giderleri	36.857.427,42	71.207.819,34	191.587.539,14	93,20	169,05
Cari Transferler	1.896.915,24	2.854.671,47	8.888.159,99	50,49	211,35
Sermaye Giderleri	407.345.345,20	842.100.556,61	802.343.673,11	106,73	-4,72
Net Toplam	821.528.843,88	1.673.498.485,95	2.498.148.501,05	103,71	49,28

Genel Müdürlüğün bütçe giderleri toplamı 2024 yılında 2023 yılına göre 824.650.015,10 TL (%49,28) artış göstermiştir. Gider kalemleri incelendiğinde, 2024 yılında Personel Giderlerinin 64.728.947,43 TL (%90,95), Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Prim Giderlerinin 5.483.952,32 TL (%76,02), Mal ve Hizmet Alım Giderlerinin 667.780.790,53 TL (%98,35), Faiz Giderlerinin 120.379.719,80 TL (%169,05) ve Cari Transferlerin 6.033.488,52

TL (%211,35) arttığı; Sermaye Giderlerinin ise 39.756.883,50 TL (-%4,72) azaldığı görülmektedir.

Tablo 6: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2022-2024) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2022 Yılı (TL) (A)	2023 Yılı (TL) (B)	2024 Yılı (TL) (C)	2023-2022 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2024-2023 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	303.302.049,93	719.916.796,33	1.031.794.620,99	137,36	43,32
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	7.889.434,55	66.515.564,59	203.559.052,95	743,10	206,03
Diğer Gelirler	158.370.016,09	313.390.295,38	517.249.153,19	97,88	65,05
Toplam	469.561.500,57	1.099.822.656,30	1.752.602.827,13	134,22	59,35
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	477.599,05	692.175,63	10.537.105,86	44,93	1.422,32
Net Toplam	469.083.901,52	1.099.130.480,67	1.742.065.721,27	134,31	58,49

Tablodaki veriler dikkate alındığında 2024 yılı gelirleri, bir önceki yıla göre 642.935.240,60 TL (%58,49) artış göstermiştir. Bu çerçevede; Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirlerinde 311.877.824,66 TL (%43,32), Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirlerde 137.043.488,36 TL (%206,03) ve Diğer Gelirlerde 203.858.857,81 TL (%65,05) tutarındaki artışlar toplam artış üzerinde belirleyici olmuştur.

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın MASKİ'nin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2024 yılı Faaliyet Gideri 3.050.374.580,53 TL, Faaliyet Geliri 3.277.030.978,64 TL ve Enflasyon Düzeltme Hesabı 1.530.894.364,26 TL olup Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu ise 1.757.550.762,37 TL olarak gerçekleşmiştir.

MASKİ'nin doğrudan hissedarı olduğu şirketler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	Belediyenin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Hisse Oranı (%)
1	Malatya Su ve Kanalizasyon İdaresi Personel Anonim Şirketi	100.000,00	100.000,00	100

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

Malatya MASKİ'nin muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, 23.12.2014 tarihli ve 29214 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 46'ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibarıyla

belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca hazırlanmaktadır.

1.4.2. Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 484 ve 485'inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

- a) Mizan cetveli
- b) Temel mali tablolar
 - 1) Bilanço
 - 2) Faaliyet sonuçları tablosu
 - 3) Nakit akış tablosu
- c) Diğer mali tablolar
 - 1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu
 - 2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
 - 4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu
 - 7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
 - 8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu
 - 9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu

10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

1.4.3. Kamu İdaresi Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

-Birleştirilmiş veriler defteri,

-Geçici ve kesin mizan,

-Bilanço,

-Faaliyet sonuçları tablosu,

-İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Kamu İdaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İç kontrol sistemi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun Beşinci kısmında düzenlenmiştir. İç kontrol, idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata

uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, mali bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan mali ve diğer kontroller bütünüdür.

Görev ve yetkileri çerçevesinde, mali yönetim ve kontrol süreçlerine ilişkin standartlar ve yöntemler Hazine ve Maliye Bakanlığınca, iç denetime ilişkin standartlar ve yöntemler ise İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından belirlenir, geliştirilir ve uyumlaştırılır. Bunlar ayrıca, sistemlerin koordinasyonunu sağlar ve kamu idarelerine rehberlik hizmeti verir.

31.12.2005 tarihli ve 26040 (3. Mükerrer) sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esasların 5’inci maddesinde, iç kontrol standartlarının, merkezi uyumlaştırma görevi çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenip yayımlanacağı, kamu idarelerinin, mali ve mali olmayan tüm işlemlerinde bu standartlara uymakla ve gereğini yerine getirmekle yükümlü bulunduğu, ayrıca Kanun’a ve iç kontrol standartlarına aykırı olmamak koşuluyla idarelerce görev alanları çerçevesinde her türlü yöntem, süreç ve özellikli işlemlere ilişkin standartlar belirlenebileceği belirtilmiştir.

Genel Müdürlüğün iç kontrol sistemi; kontrol ortamı, risk değerlendirmesi, kontrol faaliyetleri, bilgi ve iletişim ile izleme bileşenleri esas alınarak değerlendirilmiştir.

Kontrol Ortamı Standartları

Genel Müdürlük tarafından iç kontrol sisteminin oluşturulmasını teminen İç kontrol standartlarına uyum eylem planı hazırlanmıştır.

Genel Müdürlükte kontrol ortamı standartlarına ilişkin olarak birimlerin görev, yetki ve sorumluluklarını içeren Yönetmelikler düzenlenmiş olup web sitesinde yayınlanmaktadır. Genel Müdürlüğün tüm birimlerinde çalışan personelin görev, yetki ve sorumluluklarına dair görev tanım formları oluşturulmuş, iş süreçlerinin belirlendiği iş akış şemaları çıkarılmıştır. Lakin Daire Başkanlıklarının görev alanlarının ve görev tanımlarının değişmesi durumunda iş akış şemaları güncellenmemektedir. Görevlendirmelerde yazılı olarak belirlenmiş kurallar bulunmamasına rağmen görevler ayrılığı ilkesi mümkün olduğu kadar dikkate alınmakta bu kapsamda kontrol teşkilatında görev alanların muayene ve kabul işlemlerinde görevlendirilmemesine, ön mali kontrol faaliyetini yürütenlerin ve muhasebe yetkilisinin

harcama sürecinde yer almamasına özen gösterilmektedir. Kurumda Harcama Yetkilisi ile Muhasebe Yetkilisi görevi aynı kişide birleşmemektedir. Kurumda üst yönetici tarafından belirlenen esaslar çerçevesinde devredilen yetkinin sınırları yönerge ile belirlenmiş olup ilgililere bildirilmiştir.

Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası, tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur.

Personelin yeterliliğine ilişkin olarak personel hizmet içi eğitim taleplerinin alındığı bu talebe istinaden oluşturulan programın duyurulması suretiyle eğitim faaliyetlerinin gerçekleştirildiği; etik değerlerin sağlamlasını teminen de Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik çerçevesinde personel ile etik sözleşmesinin imzalandığı ve bu sözleşmelerin personelin özlük dosyalarında bulunduğu görülmüştür.

Hassas görevlere ilişkin riskleri azaltmak amacıyla özel kontrol mekanizması veya prosedürler ile Genel Müdürlükte daire başkanlığı ile şube müdürlüğü dışındaki makamlara ilişkin yetki devri ve sınırlaması esaslarının yazılı olarak belirlendiği görülmüştür.

Risk Değerlendirme Standartları

Stratejik plan, zamanında yayımlanmış ve içerik açısından mevzuata uygundur.

İdare Faaliyet Raporu ve Performans Programı mevcut olup içerik olarak mevzuata uygun şekilde hazırlanmış ve zamanında yayımlanmıştır.

İdare tarafından iç kontrol riskleri belirlenmiştir. Risklerin değerlendirilmesine yönelik çalışmalar yapılmaktadır.

Kurumsal risk yönetimi, üst yönetimin, kurumun misyonu, stratejik amaç ve hedeflerini gerçekleştirmesini engelleyebilecek riskleri tanımlayıp değerlendirmesini ve gerekli önlemleri almasını içerir. Bu bağlamda Kurum tarafından belirlenmiş bir risk bulunmamaktadır.

Kurumsal risklerin taslağı ilgili birim yetkililerince 2020-2024 Dönemi Stratejik Planı hazırlık çalışmaları sırasında çıkartılmıştır. Risklerin kurum tarafından personelin katılımıyla belirlendiğine dair herhangi bir belge sunulmamıştır.

İdarenin kurumsal risklerinin belirlenmesinde risk tespit ve kayıt formu, konsolide risk rapor formu ve kalıntı risk rapor formu kullanılmadığı görülmüştür. Genel Müdürlük tarafından vizyon, misyon ve uzun vadeli kurumsal hedeflere ilişkin gerçekleştirilen risk belirleme çalışmalarının yetersiz olduğu anlaşılmıştır.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmıştır ve personele duyurulmuştur.

İdare tarafından yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır.

İdarede yapılan görevlendirmelerde, bunları farklı kişiler arasında dağıtılarak “görevler ayrılığı” ilkesine uyulmuştur.

İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri belirlenmemiştir.

Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar’a uygun olarak kurulmuştur. Kamu idaresinin ön mali kontrol yönergesi mevcuttur. İç kontrolün esaslarından biri olan ön mali kontrol faaliyetlerinin kısmen yerine getirildiği bu bağlamda Genel Müdürlük bünyesinde mali hizmetler uzmanı ile mali hizmetler uzman yardımcısının istihdam edilmediği, faaliyetlerin bir personel tarafından yürütüldüğü görülmüştür. İlgili personele, İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar Hakkındaki Yönetmeliğin “Kontrol yetkisi” başlıklı 14’üncü maddesine uygun olarak yetki devri yapılmıştır. Bu suretle Strateji Daire Başkanlığının ön malî kontrolüne tâbi malî karar ve işlemlerin kontrolü, birimin iç kontrol alt birimi tarafından yerine getirilmektedir. Yapılan incelemede ön mali kontrole tabi mali iş ve işlemler hakkında herhangi bir olumsuz görüş yazısına rastlanılmamış olup görüşlerin şifahi olarak verildiği anlaşılmıştır.

Genel Müdürlükte kontrol faaliyetleri standartlarına ilişkin olarak iç denetim birimi ve iç denetçi kadrosu bulunmamaktadır.

Bilgi ve İletişim Standartları

Genel Müdürlükte bilgi ve iletişim standartlarının oluşturulması amacıyla Faaliyet Raporlarının; birim faaliyet raporları esas alınarak, tüm faaliyet sonuçlarını gösterecek şekilde

üst yönetici tarafından hazırlandığı ve kamuoyuna duyurulduğu görülmüştür. Anılan Raporda harcama yetkilileri tarafından verilen iç kontrol güvence beyanı da bulunmaktadır.

Kurumda, veri kayıt ve dosyalama sistemi vardır. Yönetim Bilgi Sistemi ile münferit bilgi ve raporlar üretilerek Genel Müdürlük içi iletişimin sağlandığı görülmüştür. Ek olarak bilgi güvenliği yönetim sistemleri standartları Genel Müdürlükte uygulanmakta olup bilgi güvenliği ve yedekleme gereklilikleri yeterli düzeyde sağlanmaktadır.

İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu, üst yönetici oluru ile teşekkür edilmiştir.

İzleme Standartları

İdarenin tüm birimleri iç kontrol sistemini yılda en az bir kez değerlendirmek ve İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kuruluna raporlamakla sorumlu olup Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'ne göre, idareler iç kontrol sistemini yılda en az bir kez değerlendirmek durumundadırlar. İç kontrol sistemine ilişkin değerlendirme günümüze kadar yapılmamış olup İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kuruluna da sunulan bir değerlendirme raporu bulunmamaktadır.

Bu itibarla Malatya Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğünün, 5018 sayılı Kanun'un 57'inci maddesinde belirtilen iç kontrolün yapısı ve işleyişine ilişkin esaslara uyum sağlamaya yönelik faaliyetlerinin bulunduğu, bu faaliyetlerin yine 5018 sayılı Kanun'un 56'ncı maddesinde açıklanan iç kontrol sisteminin amacına yönelik olduğu, dolayısıyla iç kontrol sisteminin kurulmasına yönelik işlemlerin büyük ölçüde tamamlandığı, sistemin etkinliğinin sağlanmasını teminen ise Üst Yönetici tarafından işleyişin gözetilmesi ile izlenmesi ve risk yönetimi tesis edilmesi sorumluluğunun azami düzeyde yerine getirilmesinin gerekli olduğu değerlendirilmiştir.

Genel Müdürlükte kontrol faaliyetleri standartlarına ilişkin olarak iç denetim birimi ve iç denetçi kadrosu bulunmamaktadır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Malatya Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü 2024 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde herhangi bir bilgi yer almamaktadır.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Su Tesisleri ve Kanalizasyon Harcamalarına Katılma Paylarının Tahakkuk ve Tahsilatının Tam ve Düzenli Olarak Yapılmaması

MASKİ Genel Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilen içme suyu şebekesi ve atık su kanal şebekesi yapım, yenileme ve tamirat işleri için yapılan harcamalara karşılık olarak Su Tesisleri ve Kanalizasyon harcamalarına katılma paylarının tahakkuk ve tahsilatının tam ve düzenli olarak yapılmadığı görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "Kanalizasyon harcamalarına katılma payı" başlıklı 87'nci maddesinde; "*Belediyelerce ve belediyelere bağlı müesseselerce, aşağıdaki şekilde kanalizasyon tesisi yapılması halinde, bunlardan faydalanan gayrimenkullerin sahiplerinden, Kanalizasyon Harcamalarına Katılma Payı alınır:*

a) Yeni kanalizasyon tesisi yapılması,

b) Mevcut tesislerin sıhhi ve fenni şartlara göre ıslah edilmesi.

İki ve daha fazla yol kenarında bulunan gayrimenkuller, hangi yoldaki kanalizasyona bağlanmış ise, payın hesabında o yola ait kanalizasyon giderleri nazara alınır." denilmektedir.

Aynı Kanun'un "Su tesisleri harcamalarına katılma payı" başlıklı 88'inci maddesinde; "*Belediyelerce veya belediyelere bağlı müesseselerce beldede aşağıdaki şekillerde su tesisleri yapılması halinde, dağıtımın yapıldığı saha dâhilindeki gayrimenkullerin sahiplerinden, Su Tesisleri Harcamalarına Katılma Payı alınır:*

a) Yeni içmesuyu şebeke tesisleri yapılması,

b) Mevcut şebeke tesislerinin tevsi ve ıslahı.

Birden fazla yol kenarında bulunan gayrimenkullere ait payın hesabında, bunların yalnız suya bağlandıkları yol üzerindeki uzunlukları esas alınır.” denilmektedir.

Aynı Kanun'un "Payların hesaplanması" başlıklı 89 ile "Payların tahakkuk şekli" başlıklı 94'üncü maddeleri ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun Harcamalara Katılma Payları ile İlgili Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik'in 7, 92 ve 94'üncü maddelerinde katılma paylarının tahakkuku ve tahsiline ilişkin usuller belirlenmiştir.

Söz konusu Kanun'un 89 ile 93'üncü maddeleri arasındaki hükümlere göre su tesisleri ve kanalizasyon harcamalarına katılma payları, bu hizmetler dolayısıyla yapılan giderlerin tamamını kapsamaktadır. İlgili maddelerde hesaplanan katılma payları toplamının, hizmetler tamamlanıp kullanıma sunulduktan sonra ilgili gayrimenkullerin vergi değerleri toplamına oranlanarak dağıtılması suretiyle hesaplanıp tahakkuk ettirilerek ilan edilmesi ve mükelleflere tebligat yapılarak bildirilmesi gerektiği, harcamalara katılma paylarının, ilgili gayrimenkulün emlak vergisi değerinin %2'sini aşamayacağı belirtilmiştir.

Bu düzenlemeler, belediyelerin su ve kanalizasyon altyapı hizmetlerinin maliyetlerinin, hizmetlerden doğrudan yararlanan gayrimenkul sahiplerinden tahsil ederek karşılmasını amaçlamaktadır.

Yapılan incelemede, Su ve Kanalizasyon İdaresi tarafından içme suyu şebekesi, atık su kanal şebekesi, arıtma tesisi ve su deposu yapımının gerçekleştirildiği ve bu tesislerin, gayrimenkul sahiplerinin kullanımına sunulduğu; ancak yapılan giderlerle ilgili olarak pay sahiplerine düşen kısımların tahakkuk ettirilerek tahsili için gereken tedbirlerin alınmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresince payların hesaplanmasında kullanılan mahalle, cadde ve sokak bilgilerindeki sorunlar, eksik bilgilere istinaden yapılmış olan tahakkuk ve tahsilatlar sonucu aboneler tarafından Kurum aleyhine açılan davalar gibi problemlere rağmen geçmiş dönemlere ait katılım paylarında kısmi tahsilatların sağlandığı, 06 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen depremlerle abone sayısının yaklaşık 1/3'üne ait bağımsız bölümün hasar görmesi ve altyapının kullanılamaz hale gelmesi neticesinde maddi ve manevi olarak zarar gören vatandaşlardan payların tahsilinin sekteye uğradığı ve sürecin daha sağlıklı bir şekilde yürütülmesi için gerekli çalışmaların tekrar başlatılacağı ifade edilse de; payların takip ve tahsiline ilişkin süreç henüz tamamlanmamıştır.

Bu itibarla, anılan tesislerin yapımı, yenilenmesi ve tamirâtı için yapılan giderlerin hesaplanarak bunlardan faydalananlara, harcamalara katılma payı olarak tahakkuk ve tahsilinin sağlanması gerekmektedir.

BULGU 2: Kurum Faaliyetlerinden Kaynaklanan Zararlar İçin Rücu İşlemi Yapılmaması

Kamu İdaresi faaliyetleri çerçevesinde üçüncü kişilere verilen maddi zararlara ilişkin ödemelerin, şahsi kusurları olan personele rücu edilmesine yönelik herhangi bir girişimde bulunulmadığı görülmüştür.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun "Kapsam" başlıklı 1'nci maddesinin birinci ve ikinci fıkrasıyla; Kanun'un, Genel ve Katma Bütçeli Kurumlar, İl Özel İdareleri, Belediyeler, İl Özel İdareleri ve Belediyelerin kurdukları birlikler ile bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlarda, kanunlarla kurulan fonlarda, kefalet sandıklarında veya Beden Terbiyesi Bölge Müdürlüklerinde çalışan memurlar hakkında uygulanacağı ve sözleşmeli ve geçici personel hakkında Kanun'da belirtilen özel hükümlerin uygulanacağı, hükme bağlanmıştır.

Aynı Kanun'un "Kişilerin uğradıkları zarar" başlıklı 13'üncü maddesinde; "*Kişiler kamu hukukuna tabi görevlerle ilgili olarak uğradıkları zararlardan dolayı bu görevleri yerine getiren personel aleyhine değil, ilgili kurum aleyhine dava açarlar. (...) Kurumun, genel hükümlere göre sorumlu personele rücu hakkı saklıdır.*" denilmek suretiyle memur, sözleşmeli personel veya geçici personel ayrımında bulunmaksızın tüm kamu personelini, görevleri gereği verdikleri zararların ödettirilmesine muhatap kılmıştır.

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun "II. Özen sorumluluğu" kısmının "1. Adam çalıştırmanın sorumluluğu" başlıklı 66'ncı maddesinin birinci ve dördüncü fıkralarıyla; Adam çalıştırmanın, çalışanın, kendisine verilen işin yapılması sırasında başkalarına verdiği zararı gidermekle yükümlü olduğu ve ödediği tazminat için zarar veren çalışana, ancak onun bizzat sorumlu olduğu ölçüde rücu hakkına sahip bulunduğu hüküm altına alınmıştır.

Aynı Kanun'un "VI. İşçinin sorumluluğu" başlıklı 400'üncü maddesinin birinci fıkrası uyarınca İşçi, işverene kusuruyla verdiği her türlü zarardan sorumlu tutulmuştur.

Bu hükümlere göre hangi statüde bulunursa bulunsun kamu personelinin, yaptığı iş ve işlemler nedeniyle sebep olduğu maddi zararların, Kamu İdaresince ödenmesi ve bu ödemelerin, sorumlulukları oranında ilgili personele ödettirilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede;

-Yazihan Karasu Tesisi Enerji Nakil Hattı Yapım İşi için Kamu İdaresinin, (...) Elektrik Ticaret Limited Şirketinden 17.06.2019 tarihinde teklif aldığı, İşin yapılması için güvenlik teli çevrili ve bekçili alana Şirketin girişine müsaade edildiği, İşin yapımı devam ederken 20.06.2019 tarihli Piyasa Fiyat Araştırma Tutanağının onaylanmaması ve İşletmeler Dairesi Başkanlığının 10.07.2019 tarihli ve 4502 sayılı İşin iptali talepli yazısı gerekçe gösterilmek suretiyle İşin anılan Şirkete verilmediği ileri sürülerek İşin durdurulduğu, akabinde adı geçen Şirketçe yapılan imalatların bedelleri için dava açıldığı, davanın, 2023/10 esas ve 2024/45 karar sayılı ve 18.01.2024 tarihli Gaziantep Bölge Adliye Mahkemesi 3.Hukuk Dairesince Şirket haklı bulunmak suretiyle sonuçlandırıldığı ve davaya ait vekâlet ücreti, faiz ve yargılama giderlerinin, 04.03.2024 tarihli ve 1474 yevmiyeli ödeme emriyle ödendiği; ancak İşin yapılması için güvenli alana girilmesine müsaade eden, bu çerçevede yapılan bazı imalatların ödenmemesi karar veren ve bu şekilde dava giderlerinin ödenmesine neden olan Kamu İdaresi görevlileri hakkında ödenen tutarların rücusuna ilişkin olarak işlem tesis edilmediği,

-15.09.2023 tarihinde Paşaköşkü Mahallesi Paşalar Sokak'ta içmesuyu arızasının giderilmesine yönelik çalışmada sokağın sularının bu çukurda birikmesi, bitişikteki apartmandaki bir daireye sızması ve parke zeminlere zarar vermesi sonucu oluşan zararın, mülk sahibine 21.03.2024 tarihli ve 1908 yevmiyeli ödeme emriyle ödendiği; zarar ödemesine neden olan olayda sorumluluğu bulunan Kamu İdaresi görevlileri hakkında zararın temini için herhangi bir işlemin tesis edilmediği,

-26.07.2024 tarihinde Orduzu Elmasuyu Mahallesi Vaizpınarı Kültür Caddesi'nde kanalizasyon hattında Q400'lük boru yerine Q200'lük boru kullanılması sonucu bir binanın giriş katındaki daireye kanalizasyon suyu basması sonucu oluşan zararın, mülk sahibine 31.10.2024 tarihli ve 6680 yevmiyeli ödeme emriyle ödendiği; zarar ödemesine neden olan olayda sorumluluğu bulunan Kamu İdaresi görevlileri hakkında yapılan ödemenin rücu edilmesine ilişkin herhangi bir işlemin yürütülmediği,

anlaşılmıştır.

Kamu İdaresince;

Yazihan Karasu Tesisi Enerji Nakil Hattı Yapım İşinin başlatılması için herhangi bir yazılı metin bulunmadığından, müteahhidin kendi inisiyatifiyle ya da şifahi talimatla işe

başladığının, İşin üzerinden yaklaşık beş sene geçmesinden ötürü tespit edilemediği ve bundan sonraki işlerde böyle bir durum yaşanmaması için gereken azami gayretin gösterileceği belirtilse de; müteahhidin, güvenli alana İdare personelinin izin ve müsaadesi olmaksızın girmesi mümkün olmadığından ve bu durum, İşin yapımına ilişkin zımni bir izin olduğundan, sürecin rücuyla ilişkin işlemler yapılmadan sonlandırılması düşünülemez.

Paşalar Sokak'taki olayla ilgili olarak Kahramanmaraş depremlerinden dolayı altyapının ağır hasar alması nedeniyle sürdürülebilir su temininde sorunlar yaşandığı, şehrin değişik mahallelerindeki hatlarda arızalar meydana geldiği, personelin bu zor ve yoğun durumlarda arızalara yetişmek için 7/24 çalışma esasına göre çalışma azmi ve dirayeti gösterdiği, depremin sebep olduğu bu arızanın çıkış yönü ve arızanın konumundan dolayı vatandaşın evinin zarar gördüğü, arızaya hızlıca müdahale edilip sorunun çözüldüğü; bahse konu arızanın, personelin görevini yaparken deprem sebebiyle bina yıkımlarının yapıldığı döneme denk gelmesi çerçevesinde değerlendirildiği ve personelin herhangi bir kusuru bulunmadığından rücu işlemi yapılmadığı ifade edilse de; mevzubahis olay, depremden 7 ay sonra gerçekleştiğinden ve olayın sebebi, içmesuyu arızasının giderilmesine yönelik çalışmalar olduğundan, ilgili personelinin zarardaki sorumluluğu yadsınamaz.

Vaizpınarı Kültür Caddesi'nde hasar alan evin bağlı olduğu kanalizasyon hattının beton boru olması hasebiyle tamiratın, içme suyu gezici ekiplerince yapılma ihtimalinin bulunduğu, hat tamirinin tekniğine uygun olarak yapılmadığı, ayrıca kanalizasyon arızalarının etki durumuna göre ani olarak veya zamana bağlı olarak ilerleyen zamanlarda ortaya çıkabildiği, kanalizasyon hattının tamirinin, hangi tarihte ve kim tarafından yapıldığının tespit edilemediği, bunun tespiti durumunda çalışma esnasındaki o günkü koşullara bağlı olarak zararın ilgisinden rücu edilmesi için işlem yapılacağı, bu tür zararların oluşmaması için ekiplere uyarıların yapıldığı ve gerekli hassasiyet gösterildiği belirtilmiştir.

Yukarıda belirtilen hususlardan anlaşılacağı üzere Kamu İdaresince ödenen zararlar, şahsi kusur bulunan ve bulunma ihtimali olan olaylardan kaynaklanmaktadır. Dolayısıyla mevzu bahis olaylardan kaynaklanan zararlarda sorumluluğu bulunan personelin, 657 ve 6098 sayılı Kanun hükümleri doğrultusunda tespiti ve tespit edilen personele, sorumluluğu oranında zararların ödettirilmesi gerekmektedir.

BULGU 3: Özel Kalem Müdürlüğü Kadrosunun Memuriyete Sınavsız Giriş İçin Kullanılması

Kamu İdaresince Özel Kalem Müdürlüğüne atanan kişilerin, kısa süreli olarak bu görevi icra ettikten sonra sair memuriyet kadrolarına naklen atandıkları ve bu şekilde sınav şartı uygulanmaksızın Devlet memurluğuna girişlerinin sağlandığı görülmüştür.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun "Sınav Şartı" başlıklı 50'nci maddesinin birinci fıkrasıyla; Devlet memuru olarak atanacaklardan, Devlet memurluğu sınavlarına girme ve sınavı kazanma şartları aranmıştır.

Aynı Kanun'un "İstisnai memurluklar" başlıklı 59'uncu ve "İstisnai memurluklara atanmada aranacak şartlar" başlıklı 60'ıncı maddelerinin birinci fıkralarıyla; Özel Kalem Müdürlüklerine, Kanun'un 48'inci maddesinde aranan genel şartları taşıyan kişiler arasından atanma, sınav, kademe ilerlemesi ve derece yükselmesi şartları aranmaksızın açıktan atama yapılmasına imkân tanınmıştır.

04.04.2005 tarih ve 5119/1 sayılı Sayıştay Genel Kurulu kararında; *"sadece hizmetin gereği olarak kullanılması gereken istisnai memurluk kadrolarının, Devlet memurluğuna girmede esas olan sınav sistemini aşmaya yönelik olarak diğer memur kadrolarına naklen atanma amacıyla kullanılması, Anayasa ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile getirilmiş bulunan kanun önünde eşitlik ve kamu görevi hizmetine girmede eşitlik ile liyakat ilkesinin ihlali anlamına geldiğinden, bu yolla Devlet memurluğu kadrolarının liyakat esasına uymayan ve bu kadroların gerektirdiği niteliklere sahip bulunmayan kişilerin atanmasına imkân sağlayabileceğinden, 657 sayılı Kanun'un anılan 59'uncu maddesi hükümleri uyarınca açıktan istisnai memurluk kadrolarına atanmaların bir müddet sonra Devlet memurluğuna alınma için açılmış bulunan sınavlara katılmadan ve dolayısıyla bu sınavlarda başarılı olmadan diğer memurluk kadrolarına atanmaları hususu, uygulama ve sonuçları bakımından Hazine menfaatlerini zarara uğraticı nitelikte bulunduğundan"* gerekçelerine yer verilmek suretiyle konunun, Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulması gerektiğine çoğunlukla karar verilmiştir.

İçişleri Bakanlığının 03.06.2009 tarihli ve 2009/50 sayılı Genelgesiyle de; Özel Kalem Müdürlüğü kadrolarına atanacakların, öncelikle belediyede çalışan memurlar ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan memurlar arasından seçilmesi ve 657 sayılı Kanun'un 59'uncu maddesiyle tanınan atama yetkisinin, sınırsız bir yetki olmaması ve bu yetkinin memuriyete sınavsız girişin bir yönetimi gibi kullanımına hukuken imkân bulunmaması hasebiyle belediye

başkanlarının bir seçim dönemi boyunca çalışabilecekleri ehliyet ve liyakat sahibi kişileri bu kadro için seçmeleri esas tutulmuştur.

Buna göre Özel Kalem Müdürlüğü kadrosunun, memuriyete sınavsız atama yolu olarak kullanılmaması ve bu kadroya yapılacak atamalarda ehliyet ve liyakat esas tutulmak suretiyle hizmetin temininin esas tutulması gerekmektedir.

Yapılan incelemede, MASKİ (Malatya Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü) Özel Kalem Müdürlüğüne;

-08.01.2020 tarihinde atanan (...) 'ın, 23.07.2020 tarihinde Kültür ve Turizm Bakanlığına memur olarak naklen atandığı,

-13.10.2020 tarihinde atanan (...) 'nin, 30.11.2020 tarihinde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına memur olarak naklen atandığı,

-15.04.2021 tarihinde atanan (...) 'ın, 31.08.2021 tarihinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına veri hazırlama kontrol işletmeni olarak naklen atandığı,

-10.11.2021 tarihinde atanan (...) 'ın, 11.01.2022 tarihinde Malatya Büyükşehir Belediyesine bilgisayar işletmeni olarak naklen atandığı,

-06.04.2022 tarihinde atanan (...) 'ın, 09.05.2022 tarihinde Kurum içinde veri hazırlama kontrol işletmeni kadrosuna atandığı,

-24.03.2023 tarihinde atanan (...) 'un, 24.04.2023 tarihinde Malatya Büyükşehir Belediyesine memur olarak naklen atandığı,

-23.05.2024 tarihinde atanan (...) 'ın, 26.06.2024 tarihinde Malatya Büyükşehir Belediyesine Genel Sekreter Yardımcısı olarak naklen atandığı,

anlaşılmıştır.

Yukarıda görüldüğü üzere bu atamalarda, öncelikle Kurumda veya diğer kamu kurumlarında çalışan memurlar tercih edilmemiş ve ehliyet ve liyakat esas tutulmak suretiyle hizmetin temini esas tutulmamış; ilgili kadronun, memuriyete sınavsız atanma yöntemi olarak kullanılmasının yolu açılmıştır.

Kamu İdaresince konu ile ilgili gereken hassasiyetin gösterileceği belirtilmiştir.

Bu nedenle söz konusu atamaların, yukarıda belirtilen mevzuata ve mevzuatın amacına aykırı bir şekilde kullanıldığı değerlendirilmektedir.

BULGU 4: Sözleşme Feshine Uygun Olarak İşlem Tesis Edilmemesi

Malatya İli Muhtelif Mahalleler İçmesuyu Deposu ve Fosseptik Yapımı İşinde; içmesuyu ve kanalizasyon hatları ile su deposu ve fosseptiklerin eş zamanlı olarak yapılamaması ve İşin %80'lik kısmının tamamlanması nedenleriyle Sözleşmenin feshedildiği; fesih nedeni kapsamında olmayan ve yapılan depo ve fosseptiklerin muhafazası için zaruri olan himaye çiti yapımı iş kaleminin ise yapılmadığı görülmüştür.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun "Tarafsızlık ve devlete bağlılık" başlıklı 7'nci maddesinin ikinci fıkrası ve "Devlet memurlarının görev ve sorumlulukları" başlıklı 11'inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca Devlet memurları, her durumda Devletin menfaatlerini korumakla ve kanun ve diğer mevzuatta belirtilen esaslara uymakla yükümlüdürler.

Diğer taraftan 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'nun "Hesap verme sorumluluğu" başlıklı 8'inci maddesi hükümleri gereği her türlü kamu kaynağının kullanılmasında görevli ve yetkili olanlar, uhdesindeki kamu kaynaklarını, etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak kullanmakla mükelleftirler.

Bu durumda kamu görevlileri, yaptıkları iş ve işlemlerde Kurum menfaatlerini de gözetmek suretiyle mevzuat hükümlerinin, mevzuat hükümlerinden kaynaklanan sözleşmelerin gereklerini yerine getirmekle yükümlüdürler.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 21'inci maddesinin (b) bendine istinaden pazarlık usulüyle yapılan ihale neticesinde taraflar arasında imzalanan 08.11.2023 tarihli Sözleşmeyle Malatya İli Muhtelif Mahalleler İçmesuyu Deposu ve Fosseptik Yapımı İş, (...) Taahhüt Yapı İnşaat Gıda Hayvancılık Turizm Tekstil Sanayi Ticaret Limited Şirketi yüklenimine verilmiştir.

19.03.2024 tarihli ve 61337 sayılı olurda;

"(...) ihalemizin sözleşme bedelinin yüzde 80'lik kısmı tamamlanmıştır.

06 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş merkezli depremler sonrasında Malatya İlimizde çok sayıda bağımsız bölüm kullanılamaz hale gelmiştir. Devam eden ağır hasarlı konutların yıkımı nedeni ile şebeke hatlarımızda birçok arıza oluşmakta ve deprem sonrasında kırsal

mahallelerimizde nüfusun yoğunluğunun artması nedenleriyle mevcut içmesuyu ve kanalizasyon hatlarımız yetersiz kalmaktadır.

İçmesuyu ve kanalizasyon hatları ile su deposu ve fosseptiklerin birlikte planları imalatların yapılması yaşanabilecek olumsuzlukları önleme açısından zaruriyet arz etmektedir. Yukarıda belirtilen nedenlerden dolayı “Malatya İli Muhtelif Mahalleler İçmesuyu Deposu ve Fosseptik Yapım İşİ”nin fesih edilerek gerçekleştirilen kısmının kabulünün yapılması hususunu,

Olurlarınıza arz ederim.”

hususlarına yer verilmek suretiyle İş, tasfiye edilmiştir.

Yapılan incelemede ise Sözleşmede fosseptik ve içmesuyu depolarının muhafazası için öngörülen 43.665.1082 poz numaralı 2.63 m Yüksekliğinde Betonarme Direkli Kafes Teli ile Himaye Çiti Yapılması iş kaleminin, hiç yapılmadığı anlaşılmıştır.

Dolayısıyla geçici kabule kadar tamamlanan prefabrik su deposu ve fosseptikler için uygulanması gereken söz konusu iş kalemi, bu mahaller için de uygulanmamış olmaktadır.

Kamu İdaresince Kahramanmaraş depremleri nedeniyle teknik personelin, insani tüketim için su arzını sağlamaları adına kontrollük görevinden saha denetimine kaydırıldığı, ayrıca yapımı tamamlanan fosseptik ve depoların devreye alınabilmesi için şebeke imalatlarının ve suyu olmayan bölgelere derin kuyu sondajlarının gerekli olduğu, iş yükünün mevcut abonelerin su arzına kaydırılması hasebiyle söz konusu fesih işleminin gerçekleştirildiği; tel çit imalatlarının ise depo ve fosseptikler devreye alınmadığından herhangi bir güvenlik zafiyeti oluşmayacağı düşünülerek yaptırılmadığı belirtilmiştir.

Mevzubahis İş, depremden 8 ay sonra 12.10.2023 tarihinde ihale edildiğinden; himaye çiti imalatlarının yapılmamasının, deprem ve deprem koşullarına bağlanması mümkün değildir. Zira ihaleye kadar olan süreçte depremin en ağır koşulları atlatılmıştır.

Depo ve fosseptiklerin, faaliyete geçirilmek için yapıldığının aşikâr olduğu ve İdarece fosseptik ve depoların devreye alınabilmesi için şebeke imalatlarının yapılacağını belirtilmesi nazara alındığında depo ve fosseptiklerin faaliyete geçmemesi düşünülemeyeceğinden; depo ve fosseptiklerin devreye alınmamasının herhangi bir güvenlik zafiyeti oluşturmaması hususu, himaye çiti imalatlarının yapılmasından vazgeçilmesine dayanak oluşturmamaktadır.

43.665.1082 poz numaralı iş kalemi fiyatının, ihale şartları çerçevesinde pazarlıkla belirlendiği, bu fiyatın ekonomik olmadığına ilişkin bir tespit ve değerlendirme bulunmadığı ve söz konusu mahallerin muhafazası için anılan iş kaleminin yapılmasının zaruriyet arz ettiği hususları nazara alındığında; mevzu bahis tercihin, Kurum menfaatlerine uygun olmadığı ve bu tercihi yapan kamu görevlilerinin, 5018 sayılı Kanun'un 8'inci ve 657 sayılı Kanun'un 7 ve 11'inci maddelerine uygun olarak hareket etmedikleri değerlendirilmektedir.

Kamu İdaresince ihale edilen yapım işlerinde, belirtilen mevzuat hükümlerine uygun olarak işlem tesis edilmesi gerekmektedir.

BULGU 5: Su Kayıp ve Kaçaklarının Önlenmesine İlişkin Tedbirlerde Eksiklikler Bulunması

MASKİ tarafından alınan su kayıp ve kaçaklarının önlenmesine ilişkin tedbirlerde bazı eksikliklerin mevcut olduğu görülmüştür.

08.05.2014 tarihli ve 28994 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren İçme Suyu Temin ve Dağıtım Sistemlerindeki Su Kayıplarının Kontrolü Yönetmeliği'nin "Kapsam" başlıklı 2'nci maddesiyle; Su idarelerinin su temininde, depolanmasında, iletiminde, dağıtımında ve tüketiminde su kayıplarının azaltılmasına yönelik görev ve sorumlulukları Yönetmelik kapsamına dâhil edilmiştir.

Yönetmelik'in "Su kayıplarının azaltılması" başlıklı 9'uncu maddesiyle; Büyükşehir ve il belediyeleri, su kayıplarını 2023 yılına kadar en fazla %30, 2028 yılına kadar ise en fazla %25 düzeyine indirmekle yükümlü tutulmuştur.

Aynı Yönetmelik'in "Su kayıplarını azaltmak üzere alınacak tedbirler" başlıklı 7'nci maddesinin birinci fıkrasıyla İdarelerin, içme-kullanma suyu temin ve dağıtım sistemlerindeki idari ve fiziki su kayıplarının önlenmesi ile sistemin izlenmesi ve kontrolü için bu Yönetmelik uyarınca çıkarılacak olan Teknik Usuller Tebliği'nde verilen yöntemleri uygulayacağı hüküm altına alınmıştır.

16.07.2015 tarihli ve 29418 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İçme Suyu Temin ve Dağıtım Sistemlerindeki Su Kayıplarının Kontrolü Yönetmeliği Teknik Usuller Tebliği'nin "Genel hükümler" başlıklı 5'inci maddesi uyarınca İdareler, içme-kullanma suyu temin ve

dağıtım sistemlerindeki idari ve fiziki su kayıplarının önlenmesi için idari ve fiziki su kayıplarının ölçüme dayalı olarak belirlenmesini, şebekenin ve sistemin şartnamelere ve uygulama projelerine uygun yapılmasını, kullanılan malzemelerin standartlara uygun olarak temin edilmesini, sistemde ana basınç bölgesi ve alt bölgelerin oluşturulmasını, şebekede etkili bir basınç ve debi yönetimi ile optimum işletme şartlarının sağlanmasını, sistemin izlenmesini, kayıt altına alınmasını ve etkili bir su yönetim sistemini sağlamakla yükümlüdürler.

Bu çerçevede aynı Tebliğ'in "Su Kayıplarının Önlenmesinde İzlenecek Adımlar" başlıklı üçüncü bölümünün 6, 7, 8, 9, 10 ve 11'inci maddeleriyle temin edilen içme suyu hacminin ve debisinin ölçülmesi, Coğrafi Bilgi Sistemi (CBS) veri tabanının kurulması, izleme sistemlerinin kurulması (Veri tabanlı izleme ve kontrol sistemi-SCADA), şebekenin hidrolik modellemesinin ve kalibrasyonunun yapılması, şebekelerin sahada alt bölgelere ayrılması, yazılımların ve verilerin, ana veri tabanı ile entegre hale getirilmesi, içme-kullanma suyu temin ve dağıtım sistemlerinin entegre yönetimi ve aktif sızıntı kontrolü ile fiziki kayıpların tespiti ve azaltılması; "Abonelik Hizmetleri ve İzinsiz Su Kullanımı" başlıklı beşinci bölümünün 35 ve 37'nci maddeleriyle de izinsiz su tüketimleri hakkında ayrıntılı bilgilere yer verilmiştir.

Yukarıda belirtilen Yönetmelik ve Tebliğ hükümleri doğrultusunda İdarenin, su kayıp ve kaçaklarının önlenmesine ilişkin yükümlülüklerini yerine getirmesi ve su kayıplarını, 2028 yılına kadar %25 düzeyine indirmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede;

-Yeşilyurt, Battalgazi ve Akçadağ ilçelerinin tamamında, diğer ilçelerin ise sadece merkezlerindeki terfi ve depo merkezlerinde debimetre bulunduğu; kalan 10 ilçenin merkez dışındaki birimlerinde sarfiyatın yüksek olduğu yerlere öncelik verilmek suretiyle debimetre takılması işlemlerine devam edildiği,

-İçme-kullanma suyu temin ve dağıtım sisteminin uzaktan sevk ve kontrolü için SCADA mevcut olmasına rağmen yukarıda açıklanan nedenle 2.250 adet terfi ve depo merkezinden sadece 1.004'ü için izleme ve kontrol yapılabildiği,

-Coğrafi Bilgi Sistemi kurulması çalışmalarına devam edildiği,

-Hidrolik modellemeye yönelik çalışmaların, henüz tamamlanmadığı,

-Yazılımların ve verilerin, ana veri tabanı ile entegre hale getirilmesi ile ilgili yeni bir yazılım sistemi üzerinde çalışmaların devam edildiği,

-Kaçak su kullanımı denetiminde, ihbar üzerine yapılan denetim aşamasından rutin denetim aşamasına geçildiği; kullanım miktarları, kullanan bağımsız birim sayısı ile abone sayısının karşılaştırılmak suretiyle denetim faaliyetlerinin belirlendiği,

-Su bedeli ödenmeden yapılan kullanımlarda abonelik iptaline yönelik kriterler için henüz Yönetim Kurulu kararı alınmadığı,

anlaşılmıştır.

Tüm terfi ve depo merkezlerinde debimetre olmaması, tüketilen suyu ölçülebilir hale getirmemekte; SCADA sisteminin de tam anlamıyla çalışmasına engel teşkil etmekte ve anlık su dağıtım ve tüketimleri tüm merkezler itibariyle görülememektedir. Bu durum, içme-kullanma suyu temin ve dağıtım sistemlerinin modellenmesini (Hidrolik modelleme), dolayısıyla sistemin yönetimi ile ilgili stratejilerin belirlenmesini engellemektedir. CBS'nin etkin bir şekilde çalışmaması, su dağıtım altyapı ve üst yapı tesislerinin izlenmemesine yol açmaktadır. Bunun yanında sistem yazılımlarının entegre olmaması da su yönetiminde topyekün bir çalışmanın önüne geçmektedir. Mevcut durum, su yönetimi ile ilgili süreçlerin sağlıklı bir şekilde işletilmesini engellemekte ve kaçak su kullanımları ile şebekeden kaynaklı su kayıplarının tam anlamıyla önüne geçememekte; su kayıp oranlarındaki 2023 yılı hedefi dahi tutturulamamaktadır.

Diğer taraftan hem İdare açısından ana gelir kaynağı olan, hem de kontrolsüz, kaçak ve usulsüz su tüketiminin önüne geçilmesi suretiyle su kaybını önleyen tüm kullanımların aboneliğe bağlanmasına ve abonelerin borç ödemesinin sağlanmasına ilişkin tedbirlerin etkin bir şekilde uygulanma aşamasına gelmemesi de mevcut su kaybına katkıda bulunmaktadır.

Kamu İdaresince Kahramanmaraş depremleriyle şehrin altyapısının önemli ölçüde zarar görmesi ve yeni rezerv ve yerleşim alanlarının tayini sonucu içmesuyu arzına ilişkin iş yükünün artması nedeniyle takibe konu 109 bölgenin ancak 27'sinin izole edilebildiği, izole bölgeler baz alınarak hidrolik model çalışmalarına başlanıldığı, basınç kontrol odalarıyla ilgili çalışmaların devam ettiği, yeni yapılan hat ve yapıların, CBS sistemine işlendiği ve eski hat ve yapıların sayısallaştırılarak CBS sistemine entegre edilmesine ve zarar gören altyapıların yenilenmesine devam edildiği belirtilse de; su kayıp ve kaçaklarının önlenmesine ilişkin süreç henüz tamamlanmamıştır.

Bu itibarla, su kayıp ve kaçaklarının azaltılması, bu suretle Kurum kaynaklarının daha

verimli kullanılması ve Yönetmelik'te hedeflenen kayıp seviyesine ulaşılabilmesi için mevzuatta belirtilen çalışmaların tamamlanması için azami gayretin gösterilmesi gerekmektedir.

BULGU 6: Su ve Atıksu Tarifelerinin, Maliyetlerin Esas Alınarak Belirlenmemesi

MASKİ tarafından belirlenen su ve atık su tarifelerinin, mevzuata uygun olarak maliyetleri karşılayacak şekilde belirlenmediği görülmüştür.

2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un ek 5'inci maddesiyle Kanun'un, diğer büyükşehir belediyelerinde de uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

Aynı Kanun'un "Tarife tespit esasları" başlıklı 23'üncü maddesiyle; Su satışı, kanalizasyon tesisi bulunan yerlerdeki kullanılmış suların uzaklaştırılması, septik çukurların boşaltılması giderleri için ayrı tarifeler yapılması; bu tarifelerin tespitinde yönetim ve işletme giderleri, amortismanları doğrudan gider yazılan (aktifleştirilmeyen) yenileme, ıslah ve tevsi masrafları ile bir kâr oranının esas alınması ve tarifelerin tespiti ve tahsilat ile ilgili usul ve esasların bir yönetmelik ile belirlenmesi hüküm altına alınmıştır.

Bu hükme istinaden MASKİ Tarifeler Yönetmeliği yürürlüğe konulmuş; Yönetmelik'in "Tarifenin Esasları" başlıklı 9'uncu maddesinde; su satışı ve kullanılmış suların uzaklaştırılması tarifesinin belirlenmesinde rol oynayan en önemli faktörün yönetim ve işletme giderleri olduğu ifade edilmiş; maddenin devamında enerji ve malzeme giderleri, personel giderleri, çeşitli masraflar, amortismanlar başlıkları altında gider kalemlerine ilişkin detaylara yer verilmiş, amortismanlarla karşılanmayan yatırım kredilerinin yıllık anapara ve faiz miktarının, tesislerin iyileştirilmesi ile aktifleştirilmeyen büyütme ve onarım giderlerinin ve belli bir kâr oranının, tarife hesabına dâhil edileceği belirtilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in 11'inci maddesiyle; Bütün abone türlerine ait su satış gelirlerinin, 9'uncu maddede belirtilen yönetim ve işletme giderleri ile % 10'dan aşağı olmayacak şekilde belirlenecek kârı sağlayabilecek seviyede olması esas tutulmuştur.

Buna göre Kamu İdaresince tespit edilen su ve atıksu tarifelerinin, sunulan hizmetlerin sürdürülebilirliği için yönetim ve işletme giderleri ile belli bir kâr oranını (Minimum %10) ihtiva etmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede; Kamu İdaresi tarafından belirlenen tarifelerin, yönetim ve işletme maliyetleri ile bu maliyetlerin %10'u oranındaki kârı karşılamadığı anlaşılmıştır.

Kamu İdaresince su ve atık su tarifelerinin, Yönetmelik hükümlerinde belirtilen esaslar ile Kahramanmaraş depremleriyle büyük bir yıkım ve zarara uğrayan abonelerin ödeme durumları dikkate alınarak belirlendiği belirtilmiştir.

Bu durumda mevcut tarifeler, mevzuata aykırılık teşkil etmekte ve Kamu İdaresinin kaliteli, nitelikli ve sürdürülebilir bir hizmet sunmasını sekteye uğratmaktadır. Dolayısıyla tarifelerin mevzuata uygun olarak belirlenmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER

EK 1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Su Tesisleri ve Kanalizasyon Harcamalarına Katılma Paylarının Tahakkuk ve Tahsilatının Yapılmaması	2017	Yerine Getirilmedi	2024 yılı Sayıştay Denetim Raporu'nun Diğer Bulgular bölümünde "Su Tesisleri ve Kanalizasyon Harcamalarına Katılma Paylarının Tahakkuk ve Tahsilatının Yapılmaması" başlığı ile tekrar bulgu konusu yapılmıştır.